

**ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔԻ ԲԱՅ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ
ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹՅԱՆ 2025-2028ԹԹ.
ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ**

ԵՐԵՎԱՆ ՔԱՂԱՔԻ ԲԱՑ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹՅԱՆ 2025-2028ԹԹ. ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Բաց կառավարման գործընկերությունը (այսուհետ՝ ԲԿԳ) բազմակողմ համագործակցություն ենթադրող նախաձեռնություն է, որն ունի հստակ ձևավորված օրակարգ և հանձնառություններ: Նախաձեռնությունը կոչված է համախմբելու կառավարությունների և քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչներին միասին աշխատելու և ձևավորելու կառավարության ներառական զարգացման օրակարգը, կառավարման համակարգը թափանցիկ, հաշվետու, նորարար և մասնակցային դարձնելու ուղղությամբ:

«Բաց կառավարման գործընկերություն» նախաձեռնությունը ոչ միայն ստեղծում է կարևոր երկխոսություն շահագրգիռ կողմերի միջև, այլ նաև ապահովում տարածաշրջանային հարցերի վերհանման և քննարկման գործընթաց՝ նախաձեռնության անդամ երկրների հետ: Նախաձեռնության անդամ են հանդիսանում աշխարհի տարբեր ծայրերում գտնվող 70-ից ավելի երկրներ և ավելի քան 100 տեղական իշխանություններ:

Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը միացել է [«Բաց կառավարման գործընկերություն» \(ԲԿԳ\) նախաձեռնությանը 2011 թվականին](#) և անդամակցությունից ի վեր իրականացրել է [չորս ազգային գործողությունների ծրագրեր](#):

Գործողությունների ծրագրերը միտված էին բարելավելու կառավարության կողմից ստանձնած բարեփոխումների օրակարգը՝ դարձնելով դրանք ավելի թափանցիկ, հաշվետու, մասնակցային և նորարար:

ԵՐԵՎԱՆԸ՝ ՏԵՂԱԿԱՆ ԲԱՑ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ԳՈՐԾՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆ ՆԱԽԱՁԵՌՆՈՒԹՅԱՆ ԱՆԴԱՄ

2022 թվականի [մայիսի 17-ին Երևանը դարձավ «Տեղական Բաց կառավարում» նախաձեռնության անդամ](#), որին հաջորդեց քաղաքացիական հասարակության հետ հանդիպումների կազմակերպումը, հանրային քննարկումները, գործողությունների ծրագրի համաստեղծումը: Արդյունքում՝ [2022թ. դեկտեմբերի 27-ին Երևան քաղաքի ավագանու հ. 692-Ա](#)

որոշմամբ հաստատվեց Երևանի 2023-2024թթ. գործողությունների ծրագիրը:

Մեկ տարվա կտրվածքով մշակված գործողությունների ծրագրով քաղաքը ստանձնել էր երեք հանձնառություն: Դրանք են՝ քաղաքապետարանի կողմից կազմակերպվող հանրային լուսման գործընթացին քաղաքացիների իրազեկվածության ապահովման շրջանակի ընդլայնում, համայնքային ծառայողների շրջանում բարեվարքության համակարգի ներդրմանն ուղղված աշխատանքների իրականացում, «կանաչ զարգացում» հարթակի ստեղծում: Հանձնառություններից յուրաքանչյուրի իրականացման ճանապարհին տեղի են ունեցել հանդիպումներ (այդ թվում՝ առցանց) քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների հետ:

Կարևորելով համայնքի զարգացման և առաջխաղացման ուղենիշ հանդիսացող՝ համայնքի զարգացման միամյա, հնգամյա, ռազմավարական ծրագրերի, համայնքային բյուջեի քննարկման, հաստատման գործընթացում **քաղաքացիների և քաղաքացիական հասարակության ակտիվ ներգրավվածությունը**՝ այդ գործընթացի վերաբերյալ իրազեկվածությունը բարձրացնելու և առավել արդյունավետ իրականացնելու համար քաղաքը հանձնառեց օրենքով սահմանված մեխանիզմների կիրառմանը զուգահեռ՝ ձեռնարկել, իրականացնել միջոցառումներ հանրային մասնակցայնության շրջանակի ընդլայնման համար, կիրառել վարքաբանական գործիքներ, որոնք կխթանեն քաղաքացիների մոտ հետքորքրվածությունն ու կնպաստեն ակտիվ մասնակցությանը:

Այս համատեքստում՝ օրենքով սահմանված կարգով համայնքի զարգացման միամյա, հնգամյա, ռազմավարական ծրագրերի, համայնքային բյուջեի վերաբերյալ հանրային քննարկումներ և բաց լուսման պետք է կազմակերպվեն Երևանի քաղաքապետարանում, սակայն, հանձնառության իրականացման շրջանակում առաջին անգամ նախաձեռնվեց հանրային բաց լուսման և քննարկումների կազմակերպում Երևանի բոլոր 12 վարչական շրջաններում: Այսուհետ՝ հանրային կարևորություն ներկայացնող նախագծերի քննարկման նպատակով բոլոր վարչական շրջանների ղեկավարների կողմից հրավիրվում են հանրային բաց լուսման քաղաքացիների, կրթական, մասնագիտական և այլ գործունեություն ծավալող մարդկանց հետ, որի ժամանակ ներկայացվում են յուրաքանչյուր վարչական շրջանում նախատեսվող աշխատանքները, նախագծերը, հավաքագրվում են քաղաքացիների առաջարկները և ըստ այդ առաջարկների իրականացվում ծրագրային փոփոխություններ: Արդյունքում՝ համեմատելով վերջին 3-5 տարվա ընթացքում հանրային քննարկումներին քաղաքացիների մասնակցության մակարդակը՝ հնարավոր է գրանցել հետաքրքրվածության և մասնակցայնության աճ՝ 60%-ով:

Քաղաքացիական հասարակության և քաղաքային իշխանության միջև երկխոսության ամրապնդման նպատակով՝ Երևանը, ոչ միայն Հայաստանում, այլև տարածաշրջանում, առաջին և միակ քաղաքն է, որը 2022 թվականի սեպտեմբերին դարձավ People Powered - Global Hub for Participatory Democracy նախաձեռնության անդամ: Նախաձեռնության՝ «Կլիմայական ժողովրդավարության արագացուցիչ» ծրագրի շրջանակում Երևան համայնքի և «ԷԿՈԼՈՐ» տեղեկատվական հասարակական կազմակերպության միջև կնքվեց համագործակցության հուշագիր և մշակվեց «Քաղաքացիական հասարակությունը դառնում է Երևանի Կանաչ Անցման ակտիվ մասնակիցը» խորագիրը կրող միամյա նախագիծ: Նախագծով նախատեսվում է՝ փորձագիտական հանրության մասնակցությամբ կազմակերպել թվով 6 թեմատիկ կլոր սեղան-

քննարկումներ, որտեղ քաղաքային իշխանության ոլորտային ներկայացուցիչների կողմից կներկայացվեն նախատեսվող և իրականացված ծրագրերը, քաղաքացիական հասարակության կողմից կբարձրաձայնվեն խնդիրներն ու մարտահրավերները: Նախագծի իրականացմամբ ակնկալվում է՝

- Երևանի քաղաքապետարանի կլիմայական ծրագրերի գնահատում,
- Փորձագիտական հանրության կողմից առարկայական առաջարկությունների, լուծումների փաթեթի ներկայացում Երևանի քաղաքապետարանին,
- Ներկայացված առաջարկությունների հիման վրա միամյա, հնգամյա, ռազմավարական ծրագրերի պլանավորում և մշակում:

Այս նախագծի իրականացումը ևս մեկ քայլով մոտեցնում է քաղ. հասարակության հետ կայուն երկխոսության արդյունքում հանրային կարևորություն ունեցող մասնակցային քաղաքային որոշումներ ունենալուն: [Նախագծի իրականացումը մեկնարկել է 2023 թվականի հուլիսին:](#)

Երկրորդ հանձնառությամբ իրականացվեց համայնքային ծառայողների շրջանում **բարելավրության համակարգի կայացման գործընթացը՝** համատեղ քննարկելով և պլանավորելով ոլորտային ակտիվ ներգրավվածություն և հետաքրքրվածություն ունեցող [հասարակական կազմակերպությունների, ինչպես նաև կառավարության ներկայացուցիչների հետ](#): Այս համատեքստում, համագործակցելով ԱՄՆ ՄԶԳ Հայաստան Բարելավրության (ARMENIA INTEGRITY PROJECT) ծրագրի հետ, համայնքային ծառայողների շրջանում իրականացվել է բարելավրության վերաբերյալ դասընթացների շարք՝ Երևանի քաղաքապետարանի (ներառյալ՝ վարչական շրջանների) համայնքային ծառայողների, Երևանի քաղաքապետարանի էթիկայի հանձնաժողովի անդամների և բարելավրության կազմակերպիչների մասնակցությամբ:

Իրականացվել են հանդիպումներ և դասընթացներ հետևյալ թեմաներով՝

- Երևանի քաղաքապետարանի համայնքային ծառայողների վերապատրաստողների վերապատրաստման դասընթաց՝ «Բարելավրությունը հանրային ծառայությունում. համայնքային ծառայողների վարքագծի կանոնագիրքը» թեմայով
- Պետական մասնակցությամբ կազմակերպություններում կոռուպցիոն ռիսկերի գնահատում
- Հակակոռուպցիոն դպրոցի 7-րդ խմբի ընդունելություն
- «Հայաստանի բարելավրություն» ծրագրի շրջանակում [Երևանի քաղաքապետարանի թափանցիկության և հաշվետվողականության գնահատում](#):

Հանձնառության իրականացմամբ բարելավվել է քաղաքապետարանի ավելի քան 120 աշխատակիցների բարելավրության աստիճանը, բարելավրության վերաբերյալ վերջիններիս կարողություններն ու գիտելիքները, նրանց կողմից բարելավրության ընկալումը՝ նպաստելով **թափանցիկության և հաշվետվողականության սկզբունքների** ապահովմանը:

Գործողությունների ծրագրի երրորդ հանձնառությամբ Երևանի քաղաքապետարանի

պաշտոնական էջում ստեղծել է [«Կանաչ զարգացում» անվանումով հարթակ](#) և [Օդի աղտոտվածության ցուցանիշների հարթակ](#), որը ներառում է համապարփակ մոտեցում մունիցիպալ կառավարման բոլոր մակարդակներում կայուն գործելակերպի նկատմամբ: «Կանաչ զարգացում» հարթակը պարբերաբար թարմացվում է և պարունակում է քաղաքապետարանի կողմից իրականացված էներգաարդյունավետ ծրագրերի, դրանց իրականացման արդյունքում կրճատված ջերմոցային գազերի արտանետումների, խնայված էլեկտրաէներգիայի վերաբերյալ տեղեկատվություն:

Երևանը Հայաստանի խոշորագույն արդյունաբերական, տնտեսական և միևնույն ժամանակ վարչական կենտրոնն է, որում կենտրոնացած է արդյունաբերական ձեռնարկությունների 36%-ը: Երևանում մթնոլորտային օդի աղտոտման հիմնական աղբյուրներ են՝ տրանսպորտը, արդյունաբերությունը, էներգետիկան, քաղաքաշինությունը: Այժմ մայրաքաղաքում հաշվառված է անշարժ աղբյուրներից մթնոլորտն աղտոտող նյութեր արտանետելու թույլտվություն ունեցող 671 կազմակերպություն:

Երևանի, ինչպես նաև մյուս խոշոր քաղաքների համար օդային ավազանի աղտոտման մակարդակի պարբերաբար ուսումնասիրություններ են կատարվում ՀՀ շրջակա միջավայրի նախարարության «Հիդրոօդերևութաբանության և մոնիտորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի կողմից: 2022թ. ձեռք է բերվել օդի որակի դիտարկման 5 սենսոր, որոնք հնարավորություն են տալիս առցանց կարգով հետևելու օդի մեջ ազոտի օսիդների և փոշու մասնիկների պարունակությունը: Տեղեկատվությունը փոխանցվում է ինքնաշխատ եղանակով (յուրաքանչյուր 10 րոպե մեկ), որն արտացոլվում է առցանց հարթակի վրա:

2023թ. իրականացվել են Երևան քաղաքի ավագանու 2012 թվականի մարտի 16-ի հ.405-Ն որոշման մեջ լրացումներ և, համաձայն այդ փոփոխությունների, 4-րդ և 5-րդ աստիճանի ռիսկայնության օբյեկտների համար շինարարության ողջ ընթացքում կառուցապատողը շինհրապարակի տարածքում պետք է ապահովի օդի որակը մշտադիտարկող սարքավորումների տեղադրումը՝ առցանց հարթակի հասանելիությամբ, համայնքի կողմից տվյալների ստուգաչափման հնարավորությամբ: Երևանի քաղաքապետի 2023թ. նոյեմբերի 29-ի հ.3932-Լ որոշմամբ սահմանվել են Երևանում 4-րդ և 5-րդ աստիճանի ռիսկայնության օբյեկտների համար շինարարության ողջ ընթացքում կառուցապատողի կողմից շինարարական հրապարակի տարածքում տեղադրվող օդի որակի մշտադիտարկման սարքավորումների տեխնիկական չափորոշիչները և առցանց հարթակի հասանելիության պայմանները:

Հանձնառության իրականացման արդյունքում կբարելավվի իրազեկվածությունը **«Կանաչ» ծրագրերի իրականացման և վերահսկման նկատմամբ:**

Այս հանձնառության շրջանակում կյանքի կոչվեց «Կանաչ կնիք-կանաչ գործարք» նախաձեռնությունը, որի նպատակն էր բնակիչների կողմից վճարված հարկերից գոյացած համայնքային բյուջեից համայնքային կազմակերպություններին տրվող ֆինանսավորումը դարձնել նպատակային, կանոնակարգված և հիմնավորված, խրախուսել համայնքային կազմակերպություններին և հիմնարկներին շարժվել կանաչ օրակարգով, փոխանցել վերջիններիս արդի հմտություններ «Կանաչ» գնումների ընթացակարգի վերաբերյալ, բարձրացնել իրազեկվածության մակարդակը էներգախնայող, էներգաարդյունավետ և բնահեն լուծումներին ուղղված միջոցառումների մասին:

Միջոցառման շրջանակում համայնքային ենթակայության ավելի քան 400 կազմակերպություններում իրականացվեց էներգետիկ տվյալների հավաքագրում և կարիքների գնահատում: Ստացված էներգետիկ տվյալների հավաքագրման, վերլուծության և ամփոփման արդյունքում ընտրվեց մեկ համայնքային ենթակայության կազմակերպություն՝ մանկապարտեզ: Հենց այս մանկապարտեզի կողմից առաջարկված ֆինանսապես և արդյունավետության տեսանկյունից հիմնավորված ծրագիրն էլ հաղթող ճանաչվեց Երևանի քաղաքապետարանի կողմից: Արդյունքում՝ մանկապարտեզում իրականացվող էներգաարդյունավետ ծրագրի շնորհիվ կնվազի մանկապարտեզի տարեկան էներգածախսը, կբարձրանա հարմարավետության մակարդակը, կնվազի նաև համայնքային բյուջեի կողմից մանկապարտեզին տրամադրվող ամենամյա ֆինանսավորումը: Հաղթող ճանաչված մանկապարտեզին Երևանի քաղաքապետի կողմից շնորհվեց «Կանաչ կնիք» հավաստագիր՝ որպես կանաչ օրակարգով շարժվող և «կանաչ» գնումներին նախապատվություն տվող մանկապարտեզ:

2023թ. սեպտեմբերի 6-ին Էստոնիայի մայրաքաղաք Տալլինում տեղի ունեցող Բաց կառավարման գործընկերության Գլոբալ գագաթնաժողովը, որին մասնակցում էր կառավարությունների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների, քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների ավելի քան 2000 ներկայացուցիչ աշխարհի տարբեր անկյուններից: Գագաթնաժողովի ընթացքում Բաց կառավարման գործընկերության նախաձեռնության առաջատար բարեփոխիչներին ճանաչելու և պարգևատրելու նպատակով Աֆրիկա և Մերձավոր Արևելք, Ամերիկա, Եվրոպա, Ասիա-խաղաղովկիանոսյան տարածաշրջանների Բաց կառավարման գործընկերության անդամ երկրների և տեղական իշխանությունների շրջանում [«Ոգեշնչող բարեփոխումներ»](#) անվանակարգում հայտարարված մրցույթին Երևանը, վեց հաղթող տեղական իշխանությունների շարքում, ճանաչվել է Ասիա-խաղաղովկիանոսյան տարածաշրջանի հաղթող: «Ոգեշնչող բարեփոխումներ» անվանակարգին Երևանը դիմել էր Տեղական Բաց կառավարման գործընկերություն 2023-2024թթ. Գործողությունների ծրագրով ստանձնած 3-րդ հանձնառության՝ «Կանաչ կնիք-կանաչ գործարք» ենթաբաղադրիչի շրջանակում:

ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ՝ ԲԱՑ ԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆ ՀԱՄԱՏԵՔՍՏՈՒՄ

➤ [«Արևելյան գործընկերության համայնքային երկխոսություն»](#) միջոցառման շրջանակում Երևանը հյուրընկալեց «Բաց կառավարման գործընկերություն» նախաձեռնության տարածաշրջանային համակարգող գործընկերներին, որի ժամանակ ներկայացվեց քաղաքի բաց կառավարման օրակարգը, քննարկվեցին արդեն իսկ իրականացված և նախատեսվող անելիքներ:

➤ ՀՀ Վարչապետի աշխատակազմի և ԲԿԳ/Հայաստան քարտուղարության հետ համատեղ իրականացվող [«ԲԿԳ Հայաստան 2022-2024թթ. գործողությունների ծրագրի գնահատման»](#) հաշվետվության ներկայացմանը նվիրված ամփոփիչ միջոցառմանը ներկայացվել է նաև Երևանի

տեղական բաց կառավարման հաշվետվությունը՝ գործողությունների ծրագրով ստանձնած պարտավորությունների վերաբերյալ:

➤ «Բաց Կառավարման Գործընկերության շաբաթ» ամենամյա միջոցառման շրջանակում կազմակերպվել է պարային ֆլեշմոբ՝ բաց կառավարման սկզբունքները պարունակող պաստառների ուղեկցմամբ: Ֆլեշմոբի նպատակն էր բարձրացնել հանրային իրազեկվածությունը քաղաքի մասնակցային, հաշվետվողական և թափանցիկ կառավարման սկզբունքների հանձնառման վերաբերյալ՝ կոչ անելով քաղաքացիներին մասնակցել՝ հանրային քննարկումներին, բարձրաձայնել՝ իրենց կարծիքը, ներկայացնել առաջարկներ և լինել իրազեկ:

ԳՈՐԾՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԾՐԱԳՐԻ ՀԱՄԱՍՏԵՂԾՄԱՆ ԳՈՐԾԸՆԹԱՑ

Ինչպես ցույց է տալիս միջազգային փորձը՝ Տեղական ինքնակառավարման մարմինների և Քաղաքացիական հասարակության կազմակերպությունների համագործակցությունը, ջանքերի և ռեսուրսների միավորումը ազդեցիկ գործոն են հանրային կառավարման ոլորտի բարելավման, ժողովրդավարական կառավարման և քաղաքացիական հասարակության զարգացման համար: Այդ համագործակցությունն էականորեն կարող է նպաստել ապակենտրոնացված և թափանցիկ կառավարման հաջող փորձի ներդրմանը և կայացմանը: Այս ռեսուրսների միավորումը կարևոր խթան կարող է հանդիսանալ ՏԻՄ-երի կարողությունների և հնարավորությունների հզորացման համար: Այս սկզբունքով առաջնորդվելով՝ Երևանի ԲԿԳ գործողությունների 2023-2024թթ. ծրագրով նախատեսված աշխատանքների ավարտից հետո, Երևանի քաղաքապետարանը մեկնարկեց հաջորդ՝ 2025-2028թթ. գործողությունների ծրագրի համաստեղծման գործընթացը:

Գործողությունների ծրագրի մշակման նպատակով Երևանի քաղաքապետարանի պաշտոնական կայքում և ֆեյսբուքյան էջում, ինչպես նաև նախաձեռնության լուսաբանման նպատակով նախատեսված սոցիալական հարթակներում 2023թ. նոյեմբերի 7-ին տեղադրվեց նոր գործողությունների ծրագրի մշակման մասով առաջարկների ներկայացման [հայտարարություն](#):

Երևանի քաղաքապետարանի կողմից առաջարկվեց 8 ուղղություն, որոնց շուրջ քաղաքացիները կարող էին ներկայացնել իրենց առաջարկները: Առաջարկների ներկայացման սկզբնական վերջնաժամկտն էր սահմանվել 2024թ. փետրվարի 1-ը, որը երկարաձգվեց, [և նոր վերջնաժամկետ սահմանվեց ապրիլի 16-ը](#):

Ընդհանուր առմամբ հավաքագրվեց շուրջ 200 առաջարկ: Առաջարկներն ուղղված էին հասարակական տրանսպորտային համակարգի բարեփոխմանը, բնակչությանը մատուցվող ծառայությունների ոլորտի բարելավմանն ու պարզեցմանը, քաղաքային իշխանության գործունեության թափանցիկությանը, հաշվետվողականությանը, նորարարությանը, կայուն սոցիալական միջավայրի մասնակցայնության ապահովմանը, աղբահանության, կանաչ տնտեսության ոլորտում նորարարությանը:

Համաստեղծման գործընթացում, Երևանի քաղաքապետարանը, կարևորելով

քաղաքացիական հասարակության կարծիքները, առաջարկները և քաղաքում իրականացվող ծրագրերի վերաբերյալ իրազեկվածության բարձրացումը, կազմակերպեց [«Համախմբվելով հանուն մեկ նպատակի»](#) խորագիրը կրող հանրային տեղեկատվական բացօթյա հանդիպում, որի նպատակն էր որոշումների կայացման գործընթացում մասնակցայնության բարձրացումը: Միջոցառմանը մասնակցել են նաև Բաց կառավարման գործընկերության անդամ մյուս համայնքների՝ Արմավիրի, Մեծամորի, Վանաձորի ներկայացուցիչները և: Տեղական ԲԿԳ յուրաքանչյուր համայնք ներկայացրել է նախաձեռնության շրջանակում իրականացված և նախատեսվող աշխատանքները: Երևանի կողմից իրականացված աշխատանքների ներկայացման հատվածում տեղադրված էր նաև նոր գաղափարների և մտքերի հավաքագրման արկղիկ, որը հնարավորություն էր տալիս քաղաքացիներին տեղում գրել իրենց առաջարկները Երևանի՝ Բաց կառավարման գործընկերության երկրորդ գործողությունների ծրագրի համաստեղծման շրջանակներում:

Հավաքագրելով համաստեղծման գործընթացում ստացած բոլոր առաջարկները՝ դրանք դասակարգվեցին մի քանի հիմնական ոլորտային ուղղությունների, որի արդյունքում էլ ձևավորվեցին հաջորդ քառամյա ժամանակահատվածում իրականացման ենթակա հանձնառությունները:

Նախաձեռնության հետ կապված տեղեկատվության հասանելիության և ընթացիկ գործունեության վերաբերյալ քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների, հասարակական կազմակերպությունների, քաղաքացիների շրջանում իրազեկվածությունն ապահովելու նպատակով ստեղծվեցին Երևանի «Տեղական ԲԿԳ» նախաձեռնության համար նախատեսված [սոցիալական էջեր](#), որտեղ տեղադրվում է նախաձեռնության շրջանակում [իրականացված և նախատեսվող աշխատանքների վերաբերյալ տեղեկատվություն](#):

Անդամակցելով «Տեղային Բաց կառավարում» նախաձեռնությանը՝ Երևանի քաղաքապետարանը կշարունակի իրականացնել բաց կառավարման սկզբունքներին համահունչ քաղաքականություն՝ կառավարման բաց, արդյունավետ և հաշվետու գործելու հանձնառություն, ինչը համայնքային կառավարման ոլորտում ակտիվ քաղաքացիական մասնակցությունը խթանելու կարևորագույն մեխանիզմներից է:

ՀԱՆՁՆԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Հանձնառություն 1. Հանրության լայն շրջանակների համար քաղաքացու բյուջեի մշակում		
Հանձնառությունն իրականացնող մարմին Հանձնառությունն իրականացնող մարմնի պատասխանատու անձ Էլ. հասցե Հեռախոս		Երևանի քաղաքապետարան Ֆինանսական վարչության պետ-գլխավոր ֆինանսիստ Քրիստինե Ավետիսյան qristine.avetisyan@yerevan.am 011514180
Այլ շահագրգիռ մասնակից մարմիններ	Պետական կառավարման և այլ մարմիններ	
	Հասարակական կազմակերպություններ, մասնավոր հատված, այլ կազմակերպություններ	«Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարան» ՊՈԱԿ, «Թրանսփարենսի ինթերնեշնլ հակակոռուպցիոն կենտրոն» ՀԿ, «Համայնքների ֆինանսիստների միավորում» ՀԿ, «Տնտեսական իրավունքի կենտրոն» ՀԿ
Խնդրի սահմանումը		Երևան քաղաքի բյուջետային փաստաթղթերը ներկայացվում են ֆինանսական տերմինաբանությամբ, իսկ բյուջետային ուղերձը ընդարձակ և ծավալուն տեղեկատվություն է, որը ժամանակատար է քաղաքացիների ընթերցման համար, և հաճախ, քաղաքացիները դժվարանում են առանձնացնել իրենց համար առավել հետաքրքիր տեղեկատվությունը այդ փաստաթղթերում: Այդպիսով՝ հանրության լայն շրջանակների համար բյուջետային փաստաթղթերի ոչ մատչելի լինելը պատճառ է նաև միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրի և տարեկան բյուջեի նախագծերի հանրային քննարկումների փուլում քաղաքացիների ոչ բարձր մասնակցության մակարդակի:
Հիմնական նպատակը		Հանձնառությունը նպատակ է հետապնդում բյուջետային գործընթացներում բնակչության շրջանում մասնակցային մշակույթի ձևավորմանը և արմատավորմանը՝ Երևան քաղաքի բյուջետային փաստաթղթերում առկա տեղեկատվությունը առավել հասանելի և մատչելի դարձնելու միջոցով: Ըստ

	էության, համայնքային բյուջեն վերաբերում է համայնքի յուրաքանչյուր բնակչին և համայնքային բյուջեի ծախսերն ունեն ուղղակի ազդեցություն և տեսանելի են դրանց արդյունքները, ուստի կարևոր է համայնքի բնակիչների տեղեկացվածությունը բյուջեի ծախսային ուղղությունների վերաբերյալ:
Հանձնառության համառոտ նկարագրություն	Քաղաքացու բյուջեի ներդրման համատեքստում կազմակերպվել են քննարկումներ ոլորտի հասարակական կազմակերպությունների հետ՝ Երևան քաղաքում քաղաքացու բյուջեի ներդրման շրջանակների սահմանման և ակնկալվող արդյունքների նախանշման նպատակով: Ակնկալվում է, որ բյուջեի կազմումը նման եղանակով կբարձրացնի բնակիչների տեղեկացվածության մակարդակը համայնքի բյուջեի վերաբերյալ և ըստ այդմ կբարձրանա նաև քաղաքացիների հանրային քննարկումներին մասնակցության մակարդակը: Բյուջեի հաստատումից հետո քաղաքացու բյուջեն կստանա իր վերջնական տեսքը և կիրառարակվի՝ դառնալով բյուջեի կատարման փուլում թափանցիկության և հետագայում արդեն հաշվետվողականության պահպանման հանրամատչելի տեղեկատվական միջոց:
Հանձնառության կատարման ստուգման և չափման փուլերը, ենթագործողությունները	
«Քաղաքացու բյուջե»-ի մշակում՝ առանձնացնելով ծախսային ծրագրերն ըստ վարչական շրջանների	2024թ. նոյեմբեր
«Քաղաքացու բյուջե»-ի հրապարակում	2025թ. հունվար
«Քաղաքացու բյուջե»-ի մշակում տարեկան բյուջեի կատարման հաշվետվության փուլում	2026 թ. մարտ

Հանձնառություն 2. «Ծրագրային բյուջետավորման» ներդրում	
Հանձնառությունն իրականացնող մարմին	Երևանի քաղաքապետարան
Հանձնառությունն իրականացնող մարմնի պատասխանատու անձ	Ֆինանսական վարչության պետ-գլխավոր ֆինանսիստ
Էլ. հասցե Հեռախոս	Քրիստինե Ավետիսյան qristine.avetisyan@yerevan.am 011514180
Այլ շահագրգիռ մասնակից մարմիններ	Պետական կառավարման և այլ մարմիններ
	Հասարակական կազմակերպություններ, մասնավոր հատված, այլ կազմակերպություններ
Խնդրի սահմանումը	«Համայնքների ֆինանսիստների միավորում» ՀԿ Համաձայն «Հայաստանի Հանրապետության բյուջետային համակարգի մասին» ՀՀ օրենքի՝ «Համայնքի բյուջեի նախագիծը կազմվում է համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի՝ տվյալ բյուջետային տարվա հիմնախնդիրների լուծման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների պլանավորման հիման վրա»: Հավելվածային ձևերում բացակայում են ծախսերի արդյունքային ցուցանիշները, ուստի դժվար է գնահատել համայնքի բյուջեի ձևավորման սկզբունքներից՝ արդյունավետությունը, երբ ապահովվում է կատարված ծախսի և համայնքի համար դրա օգտակարության միջև պատշաճ հարաբերակցությունը: Վերջինս հանրության համար կարող է տեսանելի լինել միայն համապատասխան ձևաչափերում ոչ ֆինանսական ցուցանիշների արտացոլմամբ:
Հանձնառություն 4. «Մոդել Երևան» քաղաքային կառավարման ակադեմիայի պիլոտային ծրագիր	

Հիմնական նպատակը	Ծրագրային մեթոդաբանությամբ բյուջեի կազմումը համահունչ է «ՀՀ բյուջետային համակարգի մասին» օրենքով սահմանված բյուջետային համակարգի սկզբունքներին: Մասնավորապես, հանձնառությունը նպատակ է հետապնդում բարձրացնել Երևան քաղաքի ֆինանսների կառավարման համակարգի թափանցիկությունը և արդյունավետությունը: Նման ձևով բյուջետավորումը կօգնի համատեղել և ներդաշնակեցնել ծախսային քաղաքականությունը, միջնաժամկետ ծախսերի և հնգամյա զարգացման ծրագրերը մեկ միասնական փաստաթղթում՝ ապահովելով ռեսուրսների բաշխման արդյունավետությունը:
Հանձնառության համառոտ նկարագրություն	Ծրագրային բյուջետավորումը մասնակիորեն ներդրվել է միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրի հավելվածային ձևաչափերում: Մասնավորապես, Երևանի քաղաքապետարանի տեսլականի և նպատակների հիման վրա մշակվել են ծախսային ծրագրեր, իսկ ձևաչափերում յուրաքանչյուր ծրագրի մասով սահմանվել են նպատակներ, վերջնական արդյունքներ և արդյունքային ցուցանիշներ: Միջնաժամկետ ծախսերի ծրագրի հիմքի վրա կմշակվի նաև 2025թ. տարեկան բյուջեի նախագիծը: Հանձնառության շրջանակներում աստիճանաբար ֆինանսական համակարգը անցում կկատարի ծրագրային մեթոդաբանությամբ բյուջետավորմանը: Այս գործընթացի իրականացումը կուղեկցվի մարդկային ռեսուրսների գծով կարողությունների զարգացմամբ, ծրագրային բյուջետավորմանն առնչվող գործընթացների ավտոմատացմամբ և արդյունքային ցուցանիշների կատարելագործմամբ և ընդլայնմամբ:
Հանձնառության կատարման ստուգման և չափման փուլերը, ենթագործողությունները	
2025թ. տարեկան բյուջեի նախագծում ծրագրային բյուջետավորման ձևաչափով	2024թ. նոյեմբեր
Ծրագրային ապահովում՝ ծրագրային բյուջետավորման ամբողջական ներդրման համար	2025թ. նոյեմբեր

2026թ. տարեկան բյուջեի նախագծում ծրագրային բյուջետավորման մեթոդաբանության ամբողջական ներդրմամբ		2025թ. նոյեմբեր	
2026թ. բյուջեի կատարման հաշվետվության կազմում ծրագրային բյուջետավորման ձևաչափերին համապատասխան		2027թ. մարտ	
Հանձնառություն 3. «Մասնակցային բյուջետավորման» ներդրում			
Հանձնառությունն իրականացնող մարմին		Երևանի քաղաքապետարան	
Հանձնառությունն իրականացնող մարմնի պատասխանատու անձ		Ֆինանսական վարչության պետ-գլխավոր ֆինանսիստ Քրիստինե Ավետիսյան qristine.avetisyan@yerevan.am 011514180	
Էլ. հասցե Հեռախոս			
Այլ շահագրգիռ մասնակից մարմիններ	Պետական կառավարման և այլ մարմիններ		
	Հասարակական կազմակերպություններ, մասնավոր հատված, այլ կազմակերպություններ		
Խնդրի սահմանումը		Ժողովրդավարական գործընթացներում բնակիչների մասնակցայնությունը որոշումների կայացման գործընթացում անդրժեղի պահանջ է: Մասնակցայնության ապահովումը անհրաժեշտ է նաև բյուջետային գործընթացներում: Համայնքի բնակիչների մասնակցայնությունը ապահովելու նպատակով, նախքան տարեկան բյուջեի նախագիծը համայնքի ավագանու հաստատմանը ներկայացնելը, Երևանի քաղաքապետը կազմակերպում և անցկացնում է հանրային բաց լսումներ կամ քննարկումներ: Վերջին տարիներին առկա իրավիճակի վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ հանրային լսումների փուլում բնակիչների մասնակցայնության մակարդակը ցածր է և ոչ այդքան արդյունավետ: Որոշ դեպքերում չարաշահվում է մասնակցային գործընթացը՝ սեփական շահերն առաջ տանելու նպատակով:	

Հիմնական նպատակը	Հանձնառության նպատակն է բյուջեի վերաբերյալ որոշումների կայացման գործընթացում ներգրավել բնակիչներին: Այն կօգնի բարելավել բնակչի և քաղաքապետարանի միջև փոխհարաբերությունները, վերացնել հակասությունները և փոխզիջման հասնել բյուջետային ռեսուրսների արդյունավետ ծախսման հարցի շուրջ՝ նպաստելով բոլոր շահագրգիռ կողմերի տեսակետների ըմբռնմանը և այլընտրանքային տարբերակներից լավագույնի ընտրությանը:
Հանձնառության համառոտ նկարագրություն	Բնակիչների մասնակցայնությունը ապահովելու նպատակով «Ակտիվ քաղաքացի» հարթակում կներդրվի մասնակցային բյուջետավորման համար նախատեսված համապատասխան ծրագրային գործիքակազմ: Դրա շնորհիվ բնակիչները կկարողանան ներկայացնել իրենց գաղափարները տարեկան բյուջեի նախագծում ներառելու համար: Այս գործընթացը կկրի շարունակական բնույթ, և յուրաքանչյուր տարի, մասնակցային բյուջետավորում իրականացնելու համար՝ բյուջեում կնախատեսվեն ֆինանսական միջոցներ: Այդ նպատակով՝ յուրաքանչյուր տարի կառանձնացվի որևէ ծախսային ուղղություն, որի շրջանակում համայնքի բնակիչները կկարողանան ներկայացնել իրենց առաջարկները: Այնուհետև սահմանված չափանիշներին համապատասխանող ծրագրային առաջարկները կդրվեն քվեարկության:
Հանձնառության կատարման ստուգման և չափման փուլերը, ենթագործողությունները	
Էլեկտրոնային գործիքակազմի մշակում	2025թ. փետրվար
Գաղափարների առաջարկման փուլ	2025թ. մայիս
Ներկայացված առաջարկների օգտին քվեարկության փուլ	2025թ. հուլիս

Հանձնառությունն իրականացնող մարմին Հանձնառությունն իրականացնող մարմնի պատասխանատու անձ Էլ. հասցե Հեռախոս		Երևանի քաղաքապետարան «Երևանի կառուցապատման ներդրումային ծրագրերի իրականացման գրասենյակ» ՀՈԱԿ-ի տնօրեն Անետա Բաբայան aneta.babayan@yerevan.am 011 515-007 (ներքին՝ 5007)
Այլ շահագրգիռ մասնակից մարմիններ	Պետական կառավարման և այլ մարմիններ	ՀՀ կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարություն, Զարգացման գործընկերներ
	Հասարակական կազմակերպություններ, մասնավոր հատված, այլ կազմակերպություններ	Հայաստանում գործող լիցենզավորված բարձրագույն ուսումնական հաստատություններ «Թրանսփարենսի Ինթերնեշնլ հակակոռուպցիոն կենտրոն » ՀԿ, ԱՄՆ ՄԶԳ Հայաստան Բարեկարգության ծրագիր (ARMENIA INTEGRITY PROJECT), «Ինֆորմացիայի ազատության կենտրոն» ՀԿ
Խնդրի սահմանումը		Երիտասարդների մասնակցությունը պետության քաղաքական-տնտեսական կյանքին ժողովրդավարության ու տնտեսության առաջընթացի կարևոր նախապայման է: Սակայն մեր օրերում տեղական ինքնակառավարման համակարգի նկատմամբ հետաքրքրվածությունը կարիք ունի խրախուսման և ներգրավման մեղանիզմների կիրառման: «Մոդել Երևան» քաղաքային կառավարման ակադեմիայի պիլոտային ծրագրի ռազմավարական նպատակը տեղական ինքնակառավարման համակարգի վերափոխումն է հաշվետու, թափանցիկ, նորարար, դինամիկ և օպտիմալ հանրային կառավարման՝ առաջադեմ կառավարչական գործելակերպի, քաղաքականության մշակման նորարար գործիքների և վերջին ժամանակների տեխնոլոգիական լուծումների ներդրման միջոցով:

	Պիլոտային ծրագրի իրականացմամբ ակնկալվում է բարձրացնել հանրային ծառայության արտաքին գրավչությունը, հանրության մասնակցությունը քաղաքականությունների մշակման ողջ շրջափուլում, բարելավել պետական համակարգի գործունեության նկատմամբ հանրային ընկալումները և իրազեկվածությունը, ամրապնդել պետական ինստիտուտների հանդեպ հանրության վստահությունը:
Հիմնական նպատակը	Տեղական ինքնակառավարման համակարգի գրավչության աճ, համայնքային զարգացման և ուրբան կառավարման հարցերին երիտասարդության ներգրավում, քաղաքապետարանի՝ որպես գրավիչ աշխատավայր երիտասարդության շրջանում առաջնորդում և ջատագովություն:
Հանձնառության համառոտ նկարագրություն	2022 թվականի մայիսին ՀՀ կառավարությունն ընդունել է «Հանրային կառավարման բարեփոխումների ռազմավարություն: Կառավարություն 4.0» փաթեթը, որով պետական հատվածի համապարփակ բարեփոխումների իրագործման հանձնառություն է ստանձնել՝ ռազմավարական պլանավորում, հանրությանը ծառայությունների մատուցում, մարդկային ռեսուրսների կառավարում և ինստիտուցիոնալ արդիականացում ուղղություններով: Երևանի քաղաքապետարանը, անմասն չլինելով ազգային մակարդակում իրականացվող կառավարման բարեփոխումներից և հետապնդելով դինամիկ, մրցունակ, առաջադեմ և գրավիչ միջավայր ձևավորելու, ինչպես նաև՝ մարդկային կապիտալի ու տաղանդների կառավարման ինստիտուցիոնալ մեխանիզմներ ներդնելու նպատակ՝ նախաձեռնում է «Մոդել Երևան» քաղաքային կառավարման ակադեմիայի անցկացման պիլոտային ծրագրը: Նշվածը միջազգային մեծ տարածում ստացած և հեղինակություն վայելող ձևաչափ է երիտասարդության շրջանում ինստիտուտների հանրահռչակման, տվյալ ինստիտուտի մանդատի մասով երիտասարդների իրազեկվածության ու

	մասնակցայնության բարձրացման, տաղանդների բացահայտման և ներգրավման համար: Մշտական հիմունքներով նման հարթակներ գործում են, օրինակ, ՄԱԿ-ի, Եվրոպական Միությանը և այլ կառույցների ներքո: Երիտասարդների ներգրավումն ու մասնակցությունը համայնքային զարգացման ծրագրերին և ուրբան կառավարմանը խթանելու համար նախատեսվում է մշակել և գործարկել «Մոդել Երևան»՝ քաղաքային կառավարման ակադեմիան՝ որպես ինագուրալ պիլոտային ծրագիր, որի խնդիրներն են՝ – Քաղաքային կառավարման ու համայնքային իշխանությունների գործունեության վերաբերյալ երիտասարդների իրազեկվածության բարձրացումը – Տարբերի արդիական խնդիրների շուրջ երիտասարդների մոտ համակարգային դատողականության ու կրիտիկական մտածողության ձևավորումը – Երիտասարդների մոտ պետական/համայնքային կառավարչական միջավայրերում հանրային խոսքի, բանավեճի, քննադատական ու վերլուծական մտածողության ու բանակցային հմտությունների զարգացումը – Երիտասարդների միջև սոցիալական ցանցերի և ծրագրի շրջանավարտների դինամիկ համայնքի ձևավորումը՝ որպես սոցիալական կապիտալ: Ծրագրի գործառնական շրջանը 5 ամիս է: Այն նախատեսվում է կազմակերպել Երևանում: Ծրագիրը բաղկացած է 3 փուլից՝ նախապատրաստում (3 ամիս), սիմուլյացիոն դերախաղ-մրցույթ (1 ամիս), արդյունքների ամփոփում (1 ամիս): Վերջին փուլում որոշվում են մրցույթի հաղթողները և ամփոփվում ծրագրի ընդհանուր արդյունքները: Պիլոտի արդյունքում քաղված դասերի և արդյունքների հիման վրա կմշակվի և կառաջարկվի «Մոդել Երևան» ուրբան կառավարման ակադեմիայի ներդրման առաջարկ՝ որպես Երևանի քաղաքապետարանի դրոշակակիր և առանցքային ծրագիր տաղանդների բացահայտման ու
--	--

	կառավարման ու երիտասարդների աշխատանքային ներգրավման մասով: Ծրագրի շարունակականության համատեքստում կդիտարկվեն «Մոդել Երևան» դերախաղ-մրցույթի պարբերականությունը, մեթոդաբանությունը և իրագործման մեխանիզմները, պրոտոկոլի մշակումը, անցկացման վայրերի ընտրության մեխանիզմը, շրջանավարտների ցանցի ձևավորման հարցը, համայնքի ֆինանսավորման հնարավորությունը, միջազգային զարգացման գործընկերների, մասնավոր, կրթական ու ակադեմիական հատվածների հետ համագործակցության ձևաչափն ու մեխանիզմները, այլ համայնքների և օտարերկրյա այլ քաղաքների հետ համագործակցության ձևաչափերը:
Հանձնառության կատարման ստուգման և չափման փուլերը, ենթագործողությունները	
Փուլ 1. Նախապատրաստում, 3 ամիս Այս փուլում ապահովվում են մրցույթի և՛ բովանդակության մշակման, և՛ կառավարչական բնույթի աշխատանքները, և՛ կազմակերպչական հարցերի լուծումը: Մասնավորապես՝ – Ձևավորվում է մրցույթի Ղեկավար Կոմիտեն – Նույնականացվում/ ընտրվում է մրցույթի կազմակերպիչը – Հաստատվում են մրցույթի մանրամասն նկարագիրը, ծրագիրը, պրոտոկոլները – Անցկացվում է մասնակիցների ընտրական փուլը – Ներգրավվում են կամավորները և մասնակիցների մենթորները – Ապահովվում է մասնակիցների նախնական իրազեկումն ու ուսուցումը, այդ թվում՝ անհրաժեշտ ուսուցում հանրային կառավարման ու հանրային քաղաքականության	2026թ. հունվար, փետրվար, մարտ

հիմունքների ու պրակտիկայի վերաբերյալ, խաղային և սիմուլյացիոն դասընթացներ հանրային բանակցությունների ոլորտում, ինչպես նաև՝ ճանաչողական այցեր մրցույթի ծրագրում ներգրավված պետական կառույցներ Ընտրական փուլն անցկացվում է հետաքրքրվածության հայտերի և թեմատիկ էսսեների մրցույթի հիման վրա, որի թեման հաստատում է Ղեկավար Կոմիտեն:	
Փուլ 2. Դերախաղ-մրցույթ, 1 ամիս Այս փուլը ներառում է բուն Դերախաղ-մրցույթը, որը կարող է բաղկացած լինել տարբեր բաղադրիչներից՝ կենտրոնանալով քաղաքային իշխանության գործունեության շուրջ, սակայն ներառելով նաև ենթախաղեր, որոնք հնարավորություն կտան մասնակիցներին փորձառություն ստանալ գործադիրի և օրենսդիր ու դատական իշխանությունների և տեղական ինքնակառավարման հետ փոխհարաբերությունների դաշտում:	2026թ. ապրիլ
Փուլ 3. Արդյունքների ամփոփում, 1 ամիս Վերջին փուլում որոշվում են մրցույթի հաղթողները և ամփոփվում ծրագրի ընդհանուր արդյունքները, մասնավորապես՝ – Մասնակիցների գնահատում և ըստ անվանակարգերի հաղթողների ճանաչում. – Մրցույթի փակման գալա միջոցառում և մրցանակաբաշխություն. – Ծրագրի արդյունքների գնահատում:	2026թ. մայիս

Հանձնառություն 5. Երևանի քաղաքապետարանի թվային փոխակերպում		
Հանձնառությունն իրականացնող մարմին		Երևանի քաղաքապետարան
Հանձնառությունն իրականացնող մարմնի պատասխանատու անձ		«Երևան քաղաքի կառավարման տեխնոլոգիաների կենտրոն» ՓԲԸ տնօրեն՝ Սարգիս Մանուկյան
Էլ. հասցե Հեռախոս		tmcyc@yerevan.am +374 11 514 707
Այլ շահագրգիռ մասնակից մարմիններ	Պետական կառավարման և այլ մարմիններ	Էլեկտրոնային կառավարման ենթակառուցվածքների ներդրման գրասենյակ ՀՀ կենտրոնական բանկ ՀՀ կադաստրի կոմիտե
	Հասարակական կազմակերպություններ, մասնավոր հատված, այլ կազմակերպություններ	«ՎԻ ԻՔՍ ՍՈՖԹ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն
Խնդրի սահմանումը		Քաղաքային կառավարման համակարգում ներկայում առկա չէ Էլեկտրոնային ծառայությունների միասնական հարթակ, ինչը կնպաստի քաղաքացիներին մատուցվող ծառայությունների որակի բարձրացմանը, պարզեցմանն ու քաղաքացի-համայնք երկխոսության կայացմանը: Այդ նպատակով Երևանի քաղաքապետարանի թվային փոխակերպման ռազմավարությամբ սահմանված են առաջնահերթ նախագծեր, որոնք նախատեսվում է իրականացնել 2025-2028թթ. ընկած ժամանակահատվածում:
Հիմնական նպատակը		Ծրագրի նպատակն է՝ -Ներդնել ներքին գործառույթների ավտոմատացման համակարգեր -Ապահովել քաղաքացիներին համայնքի կողմից մատուցվող քաղաքային ծառայությունների՝ Էլեկտրոնային եղանակով տրամադրման հնարավորություն -Բարձրացնել մատուցվող ծառայությունների արդյունավետությունը, թափանցիկությունը, հաշվետվողականությունը, կառավարման ճկունությունը և ավելացնել բյուջետային մուտքերը

	-Ներդնել տվյալների տարածական վերլուծության համակարգեր, որոնք կապահովեն տվյալահեն որոշումների ընդունումը
Հանձնառության համառոտ նկարագրություն	Ծրագրով նախատեսվում է ստեղծել Երևանի էլեկտրոնային ծառայությունների միասնական հարթակ («YES platform»), որը նպատակ ունի ապահովել քաղաքային ծառայությունների միասնական միջավայր, պարզեցնել քաղաքացիներին մատուցվող ծառայությունները: Այն նախատեսում է տարատեսակ համակարգերում ապահովել քաղաքացու միասնական օգտահաշիվ և կատարված գործարքների պատմության հասանելիություն: Համակարգը պետք է հենված լինի միասնական ֆինանսական հաշվի համակարգի վրա և քաղաքացու պարտավորությունները մարի ինքնաշխատ՝ դեպի մեկ հաշիվ սկզբունքով: Ծրագրի շրջանակում նախատեսվում է նաև Քաղաքի թվային կրկօրինակի ստեղծում («Twin city»), որը ենթադրում է քաղաքային ենթակառուցվածքների և դրանց տարածական նկարագրերի թվայնացում, զետեղում մեկ տարածատեղեկատվական (GIS) միջավայրում, որտեղ հնարավորություն է ընձեռվելու ավտոմատացնել գործառույթները և կատարել տարածական վերլուծություններ:
Հանձնառության կատարման ստուգման և չափման փուլերը, ենթագործողությունները	
- YES համակարգի ծրագրային հենքի ստեղծում - Միասնական օգտահաշիվի համակարգի ստեղծում - Միասնական ֆինանսական հաշվի գործիքակազմի ստեղծում - Էլեկտրոնային ծառայությունների հարթակի ստեղծում - Պարտավորությունների մարման գործիքակազմի ստեղծում - Բջջային հավելվածի ստեղծում - «Twin city» քաղաքի հեռահար զոնդավորում ֆոտոգրամետրիայի և Lidar համակարգերի միջոցով - Քաղաքային ենթակառուցվածքներում ներդրված	2025թ. հունվար-դեկտեմբեր

տարածական տվյալներ գեներացնող համակարգերի և IoT սարքերի ինտեգրացիա միասնական GIS հարթակ	
- YES համակարգի բարելավում, զարգացում - Քաղաքային այլ ծառայությունների գործառնությունների ավտոմատացման ծրագրային հենքի ստեղծում և փոխկապակցում YES համակարգի հետ - «Twin city» Քաղաքային ենթակառուցվածքներում ներդրված տարածական տվյալներ գեներացնող համակարգերի և IoT սարքերի ինտեգրացիա միասնական GIS հարթակ - BIG DATA հարթակի ներդրում և գործարկում	2026թ. հունվար-դեկտեմբեր
- YES համակարգի բարելավում, զարգացում - Քաղաքային այլ ծառայությունների գործառնությունների ավտոմատացման ծրագրային հենքի ստեղծում և փոխկապակցում YES համակարգի հետ - Քաղաքային ենթակառուցվածքներում ներդրված տարածական տվյալներ գեներացնող համակարգերի և IoT սարքերի ինտեգրացիա միասնական GIS հարթակ - Քաղաքային կառավարման կենտրոնի ստեղծում	2027թ. հունվար-դեկտեմբեր
- YES համակարգի բարելավում, զարգացում - Քաղաքային այլ ծառայությունների գործառնությունների ավտոմատացման ծրագրային հենքի ստեղծում և փոխկապակցում YES համակարգի հետ	2028թ. հունվար-դեկտեմբեր

- Քաղաքային ենթակառուցվածքներում ներդրված տարածական տվյալներ գեներացնող համակարգերի և IoT սարքերի ինտեգրացիա միասնական GIS հարթակ - Արհեստական բանականության գործիքակազմերի կիրառում քաղաքային ծառայությունների տրամադրման գործառնություններում	
---	--